

TANA21: Projektrapport

Volymen på ett föremål

Namn	Personnummer	Epostadress
Martin Söderén	900929-1098	marso329@student.liu.se
Alexander Yngve	930320-6651	aleyn573@student.liu.se

1 Inledning

Projektets uppgift är att uppskatta volymen på ett oregelbundet föremål, exempelvis en sten eller en barkbit. Därefter ska felen i uppskattningen bedömas, det totala felet beräknas och antalet signifikanta siffror anges.

2 Metod

Föremålet som valdes är stenen i figur 1.

Figur 1 – Stenen vars volym uppskattades.

Volymen på stenen uppskattades genom att sänka ner stenen i en cylindrisk bägare med vatten och observera skillnaden i vattennivån. Volymen av en cylinder ges av $V = \pi r^2 h$, där r är radien och h är höjden. Om V_1 och h_1 är vattnets volym och nivå i den cylindriska bägaren innan stenen sänks ner och $V_2 = V_1 + V_{sten}$ och h_2 är volymen respektive vattennivån efter stenen sänks ner blir $V_2 - V_1 = \pi r^2 h_2 - \pi r^2 h_1 \Leftrightarrow V_{sten} = \pi r^2 (h_2 - h_1)$.

Maximalfeluppskattningen för volymen V_{sten} blir då $|\Delta V_{sten}| = |2\pi \bar{r}(\bar{h}_2 - \bar{h}_1)\Delta r| + |\pi \bar{r}^2 \Delta h_1| + |\pi \bar{r}^2 \Delta h_2|$, där $\bar{r}$, $\bar{h}_1$ och $\bar{h}_2$ är närmevärdet för respektive storhet.

$\bar{r}$, $\bar{h}_1$ och $\bar{h}_2$ mättes med skjutmått. Då det är lättare att mäta diameter än radie på en cylinder mättes det istället, det vill säga $\bar{r} = \frac{\bar{d}}{2}$. Detta medför att felet Δr halveras.

3 Resultat

Tabell 1 visar de uppmätta storheterna. Skjutmåttet som användes har en tolerans på $\pm 0,00005$ m. Detta ger $\Delta r = \pm 0,000025$, $\Delta h_1 = \pm 0,00005$ och $\Delta h_2 = \pm 0,00005$.

Storhet	Värde	Enhet
$\bar{r}$	0,0400	m
$\bar{h}_1$	0,0350	m
$\bar{h}_2$	0,0404	m

Tabell 1 – Uppmätta storheter.

Enligt formlerna i avsnitt 2 blir då närmevärdet för stenens volym samt maximalfeluppskattningen $\bar{V}_{sten} = 2,714 * 10^{-5} \text{m}^3$ respektive $|\Delta V_{sten}| = 0,05366 * 10^{-5} \text{m}^3$. Antalet signifikanta siffror är en eftersom antalet korrekta decimaler är fem. Volymen avrundas därför neråt till $\bar{V}_{sten} = 2,7 * 10^{-5}$ vilket introducerar avrundningsfelet $R_B = 0,014 * 10^{-5}$. Svaret är således $\bar{V}_{sten} = 2,7 * 10^{-5} \text{m}^3$ med ett totalt fel på $|\Delta V_{sten}| = 0,06766 * 10^{-5} \text{m}^3$.